

INFORMOVANÝ SOUHLAS PACIENTA S VÝKONEM

Bronchokonstrikční test

Vážená paní, vážený pane,

k vyšetření, které Vám bylo doporučeno-**bronchokonstrikční test**-je nutný Váš souhlas. Pro usnadnění Vašeho rozhodnutí Vás v tomto listě informujeme o účelu, přípravě, povaze, možných rizicích a komplikacích, chování po zákroku, očekávaném prospěchu a alternativách tohoto vyšetření.

Účel bronchokonstrikčního testu je určit přítomnost a stupeň dráždivosti dolních dýchacích cest projevující se stažením/zúžením průdušek (*bronchokonstrikcí*) při vdechování látky, která takovou reakci u citlivých průdušek vyvolává. Zjištění zvýšené schopnosti průdušek tímto způsobem reagovat, tzv. *bronchiální hyperreaktivita*, je důležité pro diagnózu řady plicních onemocnění.

Příprava: před vyšetřením můžete jíst a pít, ale v den vyšetření byste neměl požívat kávu, čaj, kolu, čokoládu nebo alkohol. Léky berte podle doporučení Vašeho lékaře. V den vyšetření se vyvarujte zvýšené námahy, sportovní činnosti, nekuřte. Ke snížení případného rizika komplikací informujte lékaře o alergii na léky, o tom, zda trpíte např. myastenii gravis, případně výdutí hrudní nebo břišní aorty, zvýšenou krvácivostí, srdeční chorobou nebo jiným závažným onemocněním. Ženy musí upozornit na těhotenství nebo kojení. V některých případech se před vyšetřením vysazují bronchodilatační léky, antihistaminika či kortikoidy, jindy se test provádí při zavedené léčbě.

Povaha testu: provokační látka (*metacholin*) je inhalační /vdechovací/ cestou ve formě aerosolu/mlžiny aplikována do dýchacích cest. Před začátkem testu, pak po jednotlivých inhalacích a na konci testu budete vyzváni k provedení usilovného dechového manévru (spirometrii). Cílem vyšetření je ověřit, zda při postupném vdechnutí předem určeného množství metacholinu dojde ke zúžení průdušek či nikoliv. Nasycení krve kyslíkem se během vyšetření sleduje pomocí pulzního oxymetru. Pokud během vyšetření dojde ke zúžení průdušek, je na závěr testu (taktéž formou vdechovaného aerosolu) podán úlevový lék – Ventolin, který rozšiřuje dýchací cesty a upravuje metacholinem navozené zúžení. V průběhu výkonu se řiďte pokyny zdravotnického personálu. Test trvá obvykle 30 minut až 1 hodinu.

Možná rizika a komplikace: metacholinem vyvolané zúžení průdušek může vést k pocitu zkrácení nebo nedostatku dechu (**pocitu dušnosti**), kašli, pocitu tíhy nebo sevření na hrudi, ke vzniku pískotů, zastření hlasu i vzniku bolestí hlavy a závratím. Pokud se příznaky objeví, trvají většinou několik minut a vymizí krátce po podání úlevového léku. Další komplikací může být **alergická reakce** na podání metacholinu či salbutamolu. Vzácně se jako reakce na podanou látku může objevit i závažné, těžké zúžení průdušek charakteru **astmatického záchvatu**. Pokud se tak stane, podávají se léky k roztažení průdušek a to inhalačně, nitrožilně či podkožně. Nedaří-li se komplikaci zvládnout ambulantně, pak je nutno pokračovat v léčbě za hospitalizace. Zcela výjimečně může být vyvolané zúžení průdušek natolik závažné, že je nutno za asistence lékaře ARO přikročit k uvedení pacienta do umělého spánku, zavedení průduškové/endotracheální/ kanyly a přechodné připojení na umělou/mechanickou/ ventilaci za pomoci přístrojové techniky.

Chování po zákroku: při průběhu bez komplikací zachovejte po dobu jedné hodiny po vyšetření fyzický klid, nesportujte, nekuřte a neřidte motorové vozidlo. Při komplikacích

vyvolaných bronchokonstrikcí je nutno po jejich léčebném zvládnutí dodržovat výše uvedená opatření po dobu 12 hodin. Hospitalizační léčba komplikací si může vyžádat jeden až několik dní pobytu v nemocnici.

Předpokládaným prospěchem testu je průkaz přítomnosti a stupně bronchiální hyperreaktivity, která se vyskytuje především u průduškového astmatu, chronické obstrukční plicní nemoci, ale i jiných plicních onemocnění. K vyšetření jsou tedy určeni především nemocní s nejasným kašlem, dušností nebo s podezřením na průduškové astma. Testy jsou používány i pro průkaz profesionálních onemocnění a pro posudkové účely. Test není nezbytně nutný k diagnostice astmatu, ale je velmi přínosný v případech, kdy diagnóza i přes využití jiných postupů zůstává nejasná. Odmítnutím testu, který je v indikovaných případech schopen významně přispět ke stanovení diagnózy, riskuje nemocný, že nebude správně léčen. Nedostatečná léčba je pak vždy spojena s rizikem zhoršování onemocnění, vznikem nezvratného poškození funkcí plic, zhoršenou kvalitou života, sníženou výkonností a zkrácením doby života.

Alternativní zákroky: bronchiální hyperreaktivitu je možno ještě vyšetřovat testem zvýšené fyzické aktivity. Ta je totiž schopna vyvolat v některých případech rovněž bronchokonstrikci. Na rozdíl od provokačních inhalačních testů metacholinem je ale zátěžový test méně citlivý/přesný, technicky hůře proveditelný a pro pacienta méně komfortní. Na našem oddělení test zátěží neprovádíme.

Souhlas nemocného s výkonem: Prohlašuji, že jsem byl lékařem úplně a srozumitelně poučen o povaze plánovaného vyšetření **bronchokonstrikčního testu**. Byl jsem poučen i o alternativách výkonu a možných důsledcích v případě neprovedení výkonu. Během poučení jsem měl možnost klást lékaři doplňující otázky, a pokud tomu tak bylo, byly mi úplně a srozumitelně zodpovězeny. Byl jsem poučen o svém právu svobodně se rozhodnout o navrženém postupu. Jsem si vědom všech rizik i komplikací spojených s výkonem. Poučení jsem rozuměl a s výkonem souhlasím.

Jméno a příjmení pacienta:

Rodné číslo pacienta:

V Jihlavě dne: **Podpis pacienta:**.....

Podpis lékaře:.....